

DUU-001-015303

M. A. (Sem. III) (CBCS) Examination

May / June – 2015

Sociology : SO CC - 303
(Sociology of Development)

Faculty Code : 001

Subject Code : 015303

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં લખો.
(૨) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

- ૧ આશરે ૧૦૦૦ શબ્દોમાં જવાબ આપો : (કોઈ પણ એક) ૧૪
(૧) વિકાસ એટલે શું ? વિકાસના સમાજશાસ્ત્રના વિષયવસ્તુની ચર્ચા કરો.
(૨) મિશ્રીત અર્થવ્યવસ્થાનાં મોડેલ તરીકે નહેરુ મોડેલની ચર્ચા કરો.
(૩) આર્થિક વિકાસના મોડેલ તરીકે મૂડીવાદી અર્થવ્યવસ્થા સમજાવો.
- ૨ આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં જવાબ આપો : ૧૦
(અ) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.
(૧) સંસ્કૃતિ અને વિકાસ
(૨) વિકાસનાં સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ
(બ) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : ૧૦
(૧) લૌગિક સંબંધિત પ્રશ્નો
(૨) ગુજરાતમાં પ્રાદેશિક સ્તરનું વિશ્લેષણ
- ૩ આશરે ૫૦ શબ્દોમાં જવાબ આપો : ૧૦
(અ) કોઈ પણ બેના જવાબ આપો :
(૧) ગાંધી વિચારધારાની અર્થવ્યવસ્થાનું સ્વરૂપ.
(૨) આર્થર લેવિસનો મૂડીવાદી અર્થવ્યવસ્થાનો ખ્યાલ.
(૩) સામાજિક માળખું એટલે શું ?
(૪) બીજા વિશ્વનાં દેશોના લક્ષણો.

- (બ) કોઈ પણ બેના જવાબ આપો : ૧૦
- (૧) પ્રથમ વિશ્વના દેશો વિશે સમજાવો.
- (૨) સાંસ્કૃતિક વિવિધતા
- (૩) આર્થિક વિકાસના વિવિધ મોડેલ ક્યા ક્યા છે.
- (૪) શુમ્પીટરે આપેલા આર્થિક વિકાસનાં તબક્કા જણાવો.
- ૪ નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો. ૬
- (૧) ભારત એ વિકાસનું કેવું મોડેલ છે ?
- (૨) વિકાસનાં વિવિધ પાંસાઓ જણાવો.
- (૩) ક્યા દેશનો વિકાસ મૂડીવાદી મોડેલ છે ?
- (૪) વિકાસના સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ- વિકાસ ક્યારથી થયો ?
- (૫) વિકાસના સમાજશાસ્ત્રના ઉદ્ભવ માટે કઈ બે ઘટના મહત્ત્વની છે ?
- (૬) શુમ્પીટરે આર્થિક વિકાસના કેટલા વિભાગો વર્ણવ્યા છે ?
- ૫ MCQ સાચો વિકલ્પ જણાવો. ૧૦
- (૧) વિકાસના સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ_____સદીના અંતમાં થયો.
- (A) 18મી
- (B) 19મી
- (C) 20મી
- (D) 17મી
- (૨) કાર્લમાર્ક્સે આર્થિક વિકાસના _____તબક્કા દર્શાવ્યા છે.
- (A) ત્રણ
- (B) ચાર
- (C) પાંચ
- (D) છ

- (૩) ત્રીજા વિશ્વના દેશો _____તરીકે પણ ઓળખાય છે.
 (A) વિકસીત (B) વિકાસશીલ
 (C) ગરીબ (D) એકપણ નહીં
- (૪) આર્થિક વિકાસ સાધન છે, તો સામાજિક વિકાસ _____ છે.
 (A) વસ્તુ (B) માપદંડ
 (C) રચના (D) સાધ્ય
- (૫) _____માં સામ્યવાદી અર્થવ્યવસ્થા જોવા મળે છે.
 (A) અમેરિકા (B) ભારત
 (C) પાકિસ્તાન (D) ચીન
- (૬) 'અલ્પવિકસીત દેશોની મૂડી તેની વસતિ છે' - આ વિધાન_____નું છે.
 (A) કાર્લમાર્ક્સ (B) આર્થર લેવિસ
 (C) રિકાર્ડો-ને-ગ્રેન (D) વેબર
- (૭) પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધનો સમયગાળો_____ રહ્યો હતો.
 (A) 1904-08 (B) 1914-18
 (C) 1921-24 (D) 1939-44
- (૮) વિકાસદરનાં આધારે વર્ષ _____માં વિશ્વના દેશોને ત્રણ વિભાગમાં વર્ગીકૃત કરવામાં આવ્યા છે.
 (A) 1940 (B) 1950
 (C) 1960 (D) 1970
- (૯) આયોજિત વિકાસનો અમલ સૌપ્રથમ_____દેશમાં થયો.
 (A) અમેરિકા (B) ભારત
 (C) ચીન (D) રશિયા
- (૧૦) રેસ્ટોએ આર્થિક વિકાસના_____તબક્કા દર્શાવ્યા છે.
 (A) પાંચ (B) સાત
 (C) ત્રણ (D) નવ

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Write all question in main answer book.
(2) All questions are compulsory.

- 1 Write answer about 1000 words : (Any one) 14
- (1) What is development ? Explain the subject matter of sociology of development.
 - (2) Explain Nehru model as a mixed economy model.
 - (3) Explain the capitalistic economy as a model for economic development.
- 2 Write answer about 500 words. 10
- (A) Write any one answer :
- (1) Culture and development.
 - (2) Origin of development of sociology.
- (B) Write any one answer : 10
- (1) Issues related to gender.
 - (2) Analysis of the regional level of Gujarat.
- 3 Write answer about 50 words : 10
- (A) Write answer any two :
- (1) Economical structure of Gandhian Ideology.
 - (2) Discuss Arther Lewis "concept of capitalistic economy"
 - (3) What is social structure ?
 - (4) Characteristics of second world countries.
- (B) Write answer any two : 10
- (1) Characteristics of development countries.
 - (2) Cultural diversity.
 - (3) Which are the various models of economic development.
 - (4) Explain the stages of economical development given by Shumpeter.

- 4 Write short : (one - two sentence answer) 6
- (1) Which development model India is ?
 - (2) Explain the different aspects of development ?
 - (3) Which country's development is based on capitalistic model ?
 - (4) When was the sociology of development originated ?
 - (5) Which two phenomenons are responsible for origin of development of sociology ?
 - (6) How many stages of development are explained by Schumpeter ?
- 5 Write M.C.Q. : 10
- (1) The origin of sociology of development occurred by the end of _____ century.
 - (A) 18th
 - (B) 19th
 - (C) 20th
 - (D) 17th
 - (2) Karl Marx gave _____ stage of economical development.
 - (A) Three
 - (B) Four
 - (C) Five
 - (D) Six
 - (3) Third world countries are also known as _____.
 - (A) Developed
 - (B) Developing
 - (C) Poor
 - (D) None to these

- (4) Economical development is aid while social development is _____.
- (A) Things
 - (B) Measurement
 - (C) Structure
 - (D) Aim
- (5) _____ has the communalistic economy system.
- (A) America
 - (B) India
 - (C) Pakistan
 - (D) China
- (6) "Population is the capital of undeveloped countries" who said.
- (A) Karl Marx
 - (B) Arther Lewis
 - (C) Ricardo-ne-Grena
 - (D) Weber
- (7) The time duration of World War-I was _____.
- (A) 1904-08
 - (B) 1914-18
 - (C) 1921-24
 - (D) 1939-44
- (8) In _____ the countries of world were classified in three categories on the basis of development !
- (A) 1940
 - (B) 1950
 - (C) 1960
 - (D) 1970

- (9) The execution of planned development was first initiated in _____.
- (A) America
 - (B) India
 - (C) China
 - (D) Russia
- (10) Resto gives _____ stage of economical development.
- (A) Five
 - (B) Seven
 - (C) Three
 - (D) Nine
-